

Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs

Reactie consultatietekst Regeling vakbekwaamheid medewerkers beleggingsondernemingen Wft

De Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs (hierna: “**VV&A**”) maakt graag van de gelegenheid gebruik om te reageren op de consultatietekst voor de Regeling vakbekwaamheid medewerkers beleggingsondernemingen Wft (hierna: “**Regeling vakbekwaamheid**”).

1. Algemeen standpunt VV&A

VV&A is voorstander van een nadere regeling van het vereiste dat medewerkers van beleggingsondernemingen dienen te voldoen aan vakbekwaamheidsvereisten.

Een wettelijke regeling zal bijdragen aan het verhogen van de (minimum) standaard waaraan voldaan moet worden teneinde beleggers te informeren dan wel te adviseren. Dat betekent dat VV&A ook voorstander is van de voorgestane regeling, mits voldoende oog moet worden gehouden voor de praktische uitvoerbaarheid.

Deze praktische uitvoerbaarheid wordt gefaciliteerd indien voldoende duidelijkheid bestaat over de reikwijdte van de Regeling vakbekwaamheid en de inhoud daarvan. In dat licht moeten onze opmerkingen ook worden begrepen.

2. Nationaal MiFID regime

Alvorens een aantal belangwekkende punten onder uw aandacht te brengen willen wij bij voorbaat kenbaar maken dat VV&A voorstander is dat beleggingsondernemingen die gebruik maken van het zogenaamde nationaal MiFID-regime, eveneens dienen te voldoen aan dezelfde vakbekwaamheidsregels.

De wettelijke voorschriften omtrent de vakbekwaamheid van medewerkers van beleggings-ondernemingen hebben als belangrijk doel te waarborgen dat de belangen van beleggers worden beschermd doordat deze beleggers erop mogen vertrouwen dat zij geïnformeerd dan wel geadviseerd worden door medewerkers die ook voldoende verstand van zaken hebben.

Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs

In het licht van deze belangrijke doelstelling past het derhalve niet dat medewerkers van beleggingsondernemingen onder het nationaal MiFID-regime niet aan dezelfde vakbekwaamheidsvereisten zouden moeten voldoen. Het feit dat beleggingsondernemingen in gevolg het nationaal MiFID-regime van de vergunningsplicht zijn vrijgesteld nu zij reeds over vergunning beschikken om te mogen optreden als – kort gezegd – verzekeringsadviseur dan wel hypotheekadviseur kan niet tot de conclusie leiden dat niet aan voormelde vakbekwaamheidsvereisten voldaan hoeft te worden.

Het is aan een (particuliere) belegger ook niet uit te leggen dat de advisering over het beleggen in fondsen teneinde zijn hypotheek af te lossen, verricht zou kunnen worden door een adviseur die niet aan de vakbekwaamheidsvereisten op beleggingsgebied voldoet. Inhoudelijk beschouwd, zijn de vakbekwaamheidsvereisten die aan hypotheekadviseurs en verzekeringsadviseurs worden gesteld, niet gelijk te stellen met de eisen die aan een beleggingsadviseur worden gesteld.

Dan een paar belangrijke aandachtspunten bij de ter consultatie voorgelegde Regeling vakbekwaamheid.

3. Q&A AFM vakbekwaamheid

Van belang is dat de Nederlandse toezichthouder (AFM) onlangs op 13 november jl. een zogenaamde Q&A heeft gepubliceerd waarin nader wordt ingegaan op de reikwijdte en inhoud van de vakbekwaamheidsvereisten en met name hoe deze in de praktijk moeten worden toegepast.

In zijn algemeenheid wensen wij op te nemen dat het wenselijk zou zijn geweest indien de Regeling vakbekwaamheid en ook de door de AFM gepubliceerde Q&A tezamen ter consultatie zouden zijn voorgelegd. Beide documenten dienen immers in onderling verband te worden gezien.

Dat gezegd hebbende dient vastgesteld te worden dat de nota van toelichting behorende bij de Regeling vakbekwaamheid relatief abstract van aard is. Het is wenselijk dat in de nota van toelichting enkele voor de praktijk belangwekkende onderwerpen concreter geadresseerd worden. Dat zou derhalve alsnog kunnen geschieden. In het verlengde hiervan willen wij een aantal onderwerpen adresseren die wel in de Q&A van de AFM zijn geadresseerd maar niet in de nota van toelichting en die voor de praktijk van dermate belang zijn dat de visie van de (weliswaar Nederlandse) wetgever hieromtrent wenselijk zou zijn.

Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs

4. Begrip personeel en werknemer

De Regeling vakbekwaamheid bevat een definitie van werknemers. De AFM verwijst in paragraaf 4 van haar Q&A naar de ESMA richtsnoeren waarin wordt gesproken over personeel. Niet duidelijk is of beide begrippen identiek zijn. Indien dat het geval is – en naar het oordeel van VV&A zou dat het geval moeten zijn – dan verdient het de voorkeur de definitie van werknemers in overeenstemming te brengen met de definitie van personeel zoals dat in de ESMA richtsnoeren wordt gehanteerd. In deze richtsnoeren wordt aangegeven dat de vakbekwaamheidseisen van toepassing zijn op natuurlijke personen die namens de ondernemingen relevante diensten aan cliënten verlenen.

Het zou verder de voorkeur hebben om in de nota van toelichting te vermelden dat met het begrip werknemer hetzelfde wordt bedoeld als natuurlijk persoon zoals gedefinieerd in de ESMA richtsnoeren. Dit voorkomt eventuele verwarring bij marktpartijen.

5. Significante invloed op advies

De ESMA richtsnoeren maken expliciet onderscheid tussen de criteria die gelden voor medewerkers die informeren en de criteria die gelden voor medewerkers die adviseren (zie richtlijnen 17 en 18 van de ESMA Richtsnoeren voor de beoordeling van kennis en bekwaamheid d.d. 22 maart 2016).

De richtsnoeren van ESMA noch de Q&A van de AFM geeft voldoende duidelijkheid omtrent de vraag welke medewerkers geacht worden te adviseren en welke medewerkers geacht worden te informeren.

Dit is overigens een andere vraag dan wat verstaan dient te worden onder het begrip ‘adviseren’ dan wel ‘beleggingsadvies’.

De AFM geeft in haar Q&A als antwoord op vraag 3 onder andere aan dat “*wanneer een persoon significante invloed heeft op het advies, zal deze persoon als adviseur aangemerkt worden*”. Afgaand op de Q&A van de AFM en de juistheid daarvan, dient de conclusie te worden genomen dat adviseurs die geen significante invloed hebben op het advies dat aan de klant wordt verstrekt, niet geacht worden te adviseren en dus niet hoeven te voldoen aan de vakbekwaamheidsvereisten die gelden voor medewerkers die beleggingsadvies verlenen.

Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs

Wanneer sprake is van een situatie waarin geen 'significante invloed' is, wordt echter niet nader aangeduid. Ook wordt niet aangegeven of deze personen dan wel dienen te voldoen aan de vakbekwaamheidsvereisten die gelden voor medewerkers die klanten informeren.

Concreet voorbeeld

Ter nadere toelichting een concreet voorbeeld. Stel dat een medewerker een particuliere belegger telefonisch helpt bij het invullen van de vragen die door zijn beleggingsonderneming worden gesteld teneinde te voldoen aan het ken uw cliënt beginsel zoals dat thans is vastgelegd in artikel 4:23 Wft. Aan de desbetreffende vragen - die online beantwoord dienen te worden – is een algoritme gekoppeld om de antwoorden van de klant op de gestelde vragen te vertalen naar een concreet risicoprofiel die bepalend is voor de samenstelling van de effectenportefeuille en het te voeren beleggingsbeleid. Anders gezegd: de antwoorden worden automatisch vertaald naar een door de beleggingsonderneming intern voorgeschreven asset allocatie. De desbetreffende medewerker verstrekt niet zo zeer een advies en heeft ook – naar het oordeel van VV&A – geen significante invloed op het advies omtrent de samenstelling van de effectenportefeuille en het te voeren beleggingsbeleid.

Bij het bovenstaande is van belang dat de medewerker die contact onderhoudt met de klant geenszins bepaalt welk beleggingsadvies aan de klant zal worden verstrekt nu dat in de regel binnen ondernemingen wordt bepaald door een investment committee dan wel een daarmee gelijk te stellen orgaan.

6. Overgangsregime

Verder is het van belang dat de Regeling vakbekwaamheid dient te voorzien in een overgangsregime.

Uiteraard is het beleggingsondernemingen bekend dat MiFID II nadere vakbekwaamheidsvereisten stelt aan medewerkers die informeren en adviseren maar de concrete invulling daarvan zoals thans wordt verwoord in de Q&A van de AFM en de ter consultatie voorgelegde Regeling vakbekwaamheid, heeft lange tijd op zich laten wachten.

Voor de praktijk is niet alleen de open norm van belang maar duidelijkheid omtrent de reikwijdte en de inhoud van de vakbekwaamheidsvereisten die in concreto worden gesteld. De Q&A van de AFM dateert van 13 november 2017 en de consultatie van de Regeling vakbekwaamheid is gestart op 17 november 2017 terwijl de implementatiedatum van MiFID II 3 januari 2018 is.

Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs

Dit betekent dat er 1 maand voor de implementatiedatum nog geen concrete duidelijkheid kan worden gegeven omtrent de wijze waarop in de praktijk aan de vakbekwaamheidsvereisten moet worden voldaan. Indien en voor zover naar uw oordeel een wettelijk overgangsregime niet mogelijk is dan zou het op de weg van uw Ministerie liggen om er bij de AFM op aan te dringen dat gedurende de eerste maanden van 2018 niet handhavend zal worden opgetreden nu – kort gezegd – Nederland te laat is met de voorbereidingen ter implementatie op MiFID II.

Tot slot

Tot zover onze belangrijkste opmerkingen naar aanleiding van de consultatie omtrent de Regeling vakbekwaamheid. Uiteraard zijn wij gaarne bereid om over het bovenstaande met u in overleg te treden dan wel onze opmerkingen toe te lichten.

Hoogachtend,

Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs